

Силабус навчальної дисципліни

«Палеографія»

назва дисципліни

Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	вибіркова
Курс	3
Семестр	6
Семестровий контроль	6 семестр – <u>диференційований залік</u>
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	Загальна кількість годин – 90 годин , кредитів ЄКТС – 3: аудиторні години – 28 (лекційні – 14 год., практичні заняття – 14 год.), для самостійної роботи студентів визначено 62 год.)
Мова викладання	українська
Що буде вивчатися (предмет навчання,)	Предметом вивчення дисципліни є виявлення особливостей накреслення букв та вивчення специфіки рукописних та друківаних шрифтів різних епох, що дозволяє визначити час створення рукописних або друківаних текстів, книжкових видань та ін.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета, завдання)	Мета - набуття здобувачами знань, вмінь та навичок, які дозволять засвоїти особливості історичного розвитку писемності від давнини до наших днів. палеографічний метод. Засвоїти матеріали та знаряддя письма в історичному розвитку, а також орнаментування писемних пам'яток. Завдання : <ul style="list-style-type: none">- формування знань щодо графіки літер, їх еволюції, особливостей письма;- сформуванню безпомилкове читання текстів різних епох;- формування знань щодо датування документів, тобто встановлення часу написання джерела;- формування знань щодо визначення місця написання документа і його автора;- оволодіння методами аналізу та атрибуції пам'яток книгодрукування та рукописів;- формування навиків встановлення достовірності рукописів і виявлення підробки.
Пререквізити (попередні компетентності, необхідні для вивчення дисципліни)	Для здобувачів, які пройшли навчання за першим освітнім рівнем (бакалавр) зі спорідненої спеціальності: <ul style="list-style-type: none">- знання відомостей про розвиток світового та українського мистецтва, що дозволяє визначати спільні риси та відмінності творів мистецтва різних стилів;- розуміння стилістики та специфічних рис мистецтва різних періодів, принципи вирішення творів;

	<ul style="list-style-type: none"> - володіння: елементарними навичками мистецтвознавчого аналізу та атрибуції - вміння об'єктивно оцінювати мистецьку та історико-культурну цінність предметів мистецтва та аргументовано відстоювати власну думку. <p>Для здобувачів, які не мають відповідної підготовки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання історії; - вміння працювати з джерелами, верифікувати отриману інформацію; - вміння аргументовано відстоювати власну думку.
<p>Пореквізити (компетентності, отримані після вивчення дисципліни)</p>	<p><u>Інтегральна:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва і реставрації, а також експертизи творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих знань з теорії, історії мистецтва та експертизи, спрямованих на розвиток здатності особистості до креативної самореалізації у сфері мистецтвознавчої експертизи та характеризується комплексністю та невизначеністю умов. <p><u>Загальні:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. - Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт <p><u>Фахові:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей. - Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально- предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання. - Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності. - Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p>Володіти ґрунтовними знаннями з палеографії.</p> <p>Володіти глибокими знаннями визначеної сфери дослідження у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії.</p> <p>Володіти техніками, прийомами та методиками мистецтвознавчого аналізу та експертизи, атрибуції мистецьких творів і пам'яток культури.</p> <p>Вміти виокремити основні етапи розвитку світового та національного мистецтва, вміти виділити та обґрунтувати загальні засади та специфіку культурно-історичних процесів.</p> <p>Володіти методами опрацювання мистецтвознавчої літератури, узагальнення та аналізу мистецького матеріалу з дотриманням норм академічної доброчесності, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.</p> <p>Володіти понятійно-категоріальним апаратом та використання фахової термінології мистецтвознавства, застосування їх при проведенні наукових студій та публікації результатів дослідження.</p>
<p>Критерії оцінювання (екзаменаційна політика)</p>	<p>Форми оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - семестрове оцінювання: 1. Контрольна робота (тест) – 15 балів/ 5 балів*. 2. Відвідування лекцій – 5 балів/ 5 бали. 3. Оцінювання роботи під час практичних занять – 15 балів/ 10 балів. 5. Підготовка презентації – 15 балів/5 балів. 6. Участь у наукових конференціях – 15 балів/10 балів. 7. Самостійна робота – 15 балів/5 балів. <p>* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.</p> <p>Організація оцінювання.</p> <p>Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).</p> <p>підсумкове оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - форма оцінювання – диференційований залік; максимальна кількість балів, які може отримати здобувач – 20 балів <p>Організація оцінювання</p> <p>Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).</p> <p>Умовою допуску до підсумкового оцінювання є отримання</p>

	<p>здобувачем під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт, виконання самостійних робіт та участь у семінарах, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин, відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» (від 31 жовтня 2018 р., наказ №187-0).</p> <p>Оцінка здійснюється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60) має право отримати підсумкову оцінку за залік за результатами поточного контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають залік.</p> <p>Присутність всіх здобувачів вищої освіти на заліку є обов'язковою.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)</p>	<p>Набуті в результаті вивчення дисципліни компетентності дають змогу працювати за фахом:</p> <p>мистецтвознавець (образотворче, декоративно-прикладне мистецтво);</p> <p>мистецтвознавець-експерт;</p> <p>мистецтвознавець-експерт (органи внутрішніх справ);</p> <p>науковий співробітник-консультант (архівна справа, музеєзнавство);</p> <p>експерт з комплектування музейного та виставкового фонду;</p> <p>екскурсовод (мистецтвознавець);</p> <p>науковий співробітник.</p> <p>Набуті компетентності дають змогу стати співробітником архіву, музею, аукціонного дому та інших закладів мистецтва і культури, держслужбовцем в органах управління у сфері культури, займатися індивідуальною діяльністю в галузі експертизи, культури та мистецтва, дослідницькою діяльністю.</p>
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни: Палеографія як спеціальна історична дисципліна. Історичний розвиток писемності від давнини до наших днів. Палеографічний метод. Матеріали та знаряддя письма в історичному розвитку. Орнаментування писемних пам'яток. Палеографія вітчизняних пам'яток писемності кінця XIV–XVI ст. (установ та півустанов). Український скоропис як тип кириличного письма, його особливості у XV–XVIII ст. Прийоми читання та транскрипції (транслітерації) рукописних текстів. Застосування палеографічного аналізу в процесі історичних досліджень. «Неографія. Кріптографія. Текстологія». Предмет, об'єкт і завдання неографії. Текстологія як наука. Зміст та специфіка дисципліни. Термінологічний апарат текстології. (Текст. Редакція. Ізвод. Протограф. Архетип. Авторський текст. Інтерполяція. Маргіналії. Континуація.) Кріптографія. Предмет філігранології. Папір та філіграні на українських землях у XVI–XX ст. Епіграфіка та берестологія як спеціальні історичні дисципліни.</p>

	<p>Види занять: лекції, практичні заняття, контрольне тестування.</p> <p>Методи навчання: лекція, діалог, демонстрація, аналітичний, індуктивний, дослідницький, створення презентацій</p> <p>Форми навчання: групова, індивідуальна.</p>
<p>Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію НАКККІМ</p>	<p>Рекомендовані джерела</p> <p>Базові:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методичні вказівки щодо практичних занять та самостійної роботи студентів із курсу «Спеціальні історичні дисципліни» / укладач Н. В. Лобко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 2. Сокирко О. Г. Українська кирилична палеографія XI–XVIII ст.: навчальний посібник. Київ, 2016. 3. Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: збірник наукових праць. Київ, 2019. <p>Додаткові:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/462 2. http://library.nakkkim.edu.ua/ електронний каталог бібліотеки Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв 3. http://elib.nakkkim.edu.ua/ 4. https://academicjournals.org/journals/bysubject/Arts-and-Education 5. http://www.e-booksdirectory.com/ 6. https://www.europeana.eu/en
<p>Локація та матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Ауд. 201, корп. 18; ауд. 206, корп. 7 НАКККіМ, комп'ютери, монітор, мультимедійна техніка</p>
<p>Кафедра</p>	<p>Кафедра мистецтвознавчої експертизи (корп. 18, каб. 203)</p>
<p>Інститут</p>	<p>Інститут практичної культурології та арт-менеджменту</p>
<p>Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)</p>	<p>Бойко-Гагарін Андрій Сергійович – доктор історичних наук (2021 р.), старший викладач кафедри мистецтвознавчої експертизи ім. Казимира Малевича, автор більш ніж 200 наукових публікацій у галузі фалеристики, нумізматики та музеєзнавства, в тому числі: 3 одноосібні монографії; 5 статей у виданнях, включених до міжнародних науково-метричних баз Scopus та Web of Science; в галузі інклюзії отримано патент на корисну модель – Нумізматичну тактильну модель монети, зареєстрований в УкрДержПатент № UA 123579 U; зареєстровано 26.02.2018 р.</p> <p>З 2015 року – провідний науковий співробітник сектору нумізматики, фалеристики, медальєрики і боністики в Національному музеї історії України. За сумісництвом працював у Центрі дослідження проблем нумізматики та історії грошового обігу при Університеті Григорія Сковороди в Переяславі, займаючись науковими проектами.</p> <p>З 2020 року займає посаду старшого зберігача фондів відділу «Музей грошей» управління зв'язків з громадськістю та фінансової обізнаності департаменту комунікацій Національного банку України.</p> <p>Займає активну громадську позицію – приймав участь у роботі Комітету Міжнародної Премії ім. Івана Франка 2021 року та двічі протягом 2020-2021 років прийняв участь в роботі Експертної ради з відбору книжкової продукції, що пропонується для поповнення</p>

	<p>бібліотечних фондів від Українському інституті книги.</p> <p>У 2021 році у складі команди фахівців з нумізматики був задіяний в міжнародному нумізматичному проєкті «Flame. Framing the Late Antique and early Medieval economy» за ініціативи Принстонського університету (США) та Канадського інституту українських студій (м. Едмонтон, Канада)</p>
Політика академічної доброчесності	<p>Всі учасники освітньої діяльності дотримуються політики академічної доброчесності, визначеної вимогами НАКККіМ, що є запорукою якості освіти.</p>
Лінк на дисципліну	<p>Програма розміщена на сторінці кафедри мистецтвознавчої експертизи https://nakkim.edu.ua/instituti/instituti-institut-praktichnoji-kulturologiji-ta-art-menedzhmentu/kafedra-mistetstvoznavchoji-ekspertizi</p>